

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
 Τριπόδων 28 Αθήνα 105 58 Τηλ.: 32 25 245, 32 26 693 Fax: 32 25 240
 e-mail: mio-ee-env@ath.forthnet.gr

Αθήνα, 25 Ιουνίου 1998
 Αριθ. Πρωτ.: 825/Ε.Ε.

Προς το
 Υπουργείο Πολιτισμού
 Διεύθυνση Βυζαντινών, Μεταβυζαντινών
 Αρχαιοτήτων
 Μπουμπουλίνας 20
 10682 Αθήνα

Κύριοι,

Σας εσωκλείω φωτοτυπία άρθρου μιας τοπικής εφημερίδας της Αίγινας που μας έφτασε με καθυστέρηση ενός μηνός. Το θέμα αφορά στις πλακοστρώσεις πεζοδρόμων που γίνονται στο κέντρο της πόλης της Αίγινας και που, σύμφωνα με τον Πολ. Μηχανικό κ. Γ. Κουλικούρδη, οδηγεί στην καταστροφή του παραδοσιακού ιστού του οικισμού.

Σας γνωρίζω ότι η κ. Ε. Τουλούπα, μέλος του συμβουλίου μας, επισκέφθηκε πριν από δύο μήνες την 2η Εφορεία Βυζαντινών, Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων και την ειδοποίησε ότι επρόκειτο να αρχίσει το έργο της πλακόστρωσης. Υπάλληλοι της Εφορείας, υποσχέθηκαν ότι θα έδιναν εντολή στην φύλακά τους στην Αίγινα, να ζητήσει από τον Δήμο τα σχέδια για έγκριση.

Το άρθρο των Αιγινίτικων Νέων δείχνει ότι δεν τηρήθηκε η νόμιμη διαδικασία, ή μήπως εγκρίθηκε η μελέτη ως έχει;

Με τιμή,

Ανδρέας Ν. Συμεών
 Πρόεδρος του Ειδικού Συμβουλίου
 Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ε.Ε.

ELLINIDI ETAPIA +301 3225245

(AUTO)

THE FOLLOWING FILE(S) ENYSEL

FILE	FILE TYPE	7/2/1998	17:26	RESULT
000	181131515.DIN			

17:26

17:26

4/10/1998

ΑΙΓΙΝΗΤΙΚΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΝΕΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

15 - 5 - 1998

ΧΡΟΝΟΣ 16ος

ΦΥΛΛΟ 205

ΤΙΜΗ ΔΡΧ.50

ΠΛΑΚΟΣΤΡΩΣΕΙΣ

Το αποτέλεσμα οδηγεί στην καταστροφή του παραδοσιακού ιστού της πόλης μας.

Του Γιώργου Κουλικούρη, Πολ. μηχανικού

Στην πόλη μας αυτό το διάστημα εκτελείται ένα σοβαρό από αρχιτεκτονικής άποψης (πέραν των άλλων) έργο. Αναφέρομαι στις πλακοστρώσεις αρκετών πεζόδρομων του κέντρου της. Το έργο αυτό αποκατά ιδιαίτερη βαρύτητα όταν υπενθυμίσουμε ότι εκτελείται σε έναν οικισμό, ο οποίος έχει χαρακτηριστεί παραδοσιακός και διέπεται από ειδικούς όρους για τη δόμησή του και επίσης, σε "οργανωμένο αρχαιολογικό τόπο, ήτοι τόπο με ιδιαίτερη ιστορική και αρχαιολογική αξία", όπως αναφέρεται στην από το 1996 απόφαση χαρακτηρισμού του.

Τέτοιου είδους έργα πρέπει να αντιμετωπίζονται από τη Δημοτική αρχή με μεγάλη ευαισθησία και σεβασμό και δικαιολογίες του είδους "το έργο εκτελείται από τη Νομαρχία και δεν μπορούμε να παρέμβουμε" ακούγονται αστείες και γελοιοποιούν όσους τις επικαλούνται.

Στόχος κάθε δημοτικής αρχής δεν είναι να παράγει έργα μόνον, αλλά και τα έργα αυτά να είναι ποιοτικά, διότι διαφορετικά αυτά μπορούν να αλλοιώσουν τα χαρακτηριστικά της Πόλης μας και να καταβαρυνθούν τον τόπο μας, με ολέθριες συνέπειες από αισθητικής και κοινωνικοοικονομικής πλευράς. Ας θυμίσουμε δυο τέτοια μεγάλα έργα, που

ήδη έχουν εκτελεσθεί και που μοιραία μας οδηγούν σε τέτοια συμπεράσματα.

Το πρώτο είναι "η διαμόρφωση της πλατείας Εθνεγερσίας", η οποία προβλεπόταν να επιστρωθεί με πωρόλιθο τοπικό και που για λόγους "ευκολίας" επιστρώθηκε με βιομηχανικές πλάκες. Φυσικά, μόνο στο χώρο αυτό δεν θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν βιομηχανικές πλάκες, μιας και ο αρχικός σκοπός της μελέτης και του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, που τότε έγινε για την Πλατεία, ήταν να αποτελέσει τη σύνδεση του νεοκλασσικού πυκνοδομημένου ιστού της Πόλης με τον αρχαιότερο της περιοχής Κολώνας και το Ναό της. Ποιος, λοιπόν, θα μπορούσε να επικαλεστεί ότι το έργο αυτό στην εκτέλεσή του, πέτυχε το στόχο του;

Δεύτερο μεγάλο έργο, το έργο της αποχέτευσης της Πόλης μας, το οποίο εκτελέστηκε ερήμην της Δημοτικής αρχής και χωρίς κανέναν έλεγχο από αυτήν, που ούτε καν μπήκε στον κόπο να ορίσει επιβλέποντα μηχανικό με σύμβαση έργου, όπως είχε τότε προταθεί στο Δήμαρχο. Αποτέλεσμα τούτων, το έργο να εκτελεσθεί πλημμελώς με αμφίβολη τη δυνατότητα χρήσης του, σήμερα.

Ευτυχώς που ήρθε "εξ ουρανού" η ανακήρυξη 34 κτιρίων ως διατηρητέων στο μέτωπο της παραλίας, απόηχος πρωτοβουλιών άλλης Δημοτικής αρχής, που σεβόταν την εμπιστοσύνη των συμπατριωτών μας.

Ας επανέλθω, όμως, στις πλακοστρώσεις: Δεν θα αναφερθώ στον προγραμματισμό

του έργου, στην επιλογή του χρόνου εκτέλεσής του, στους όρους που θα έπρεπε να δεσμεύουν τον εργολάβο (χρονικούς και τεχνικούς), στον τρόπο που αυτά χρησιμοποιούνται στο έργο υποδομής, που προηγείται για να ακολουθήσουν οι πλακοστρώσεις.

Θα αναφερθώ μόνον στο αρχιτεκτονικό έργο που παράγεται, στα επιλεγέντα υλικά πλακόστρωσης και στον τρόπο που αυτά χρησιμοποιούνται. Και πρώτ' απ' όλα, για ενήμερωση πρέπει να σας κάνω γνωστό ότι πρόκειται για δυο ξεχωριστές μελέτες. Η μία από μελετητή της ΤΥΔΚ Πειραιά και επιβλέπουσα αρχή την Ίδια την ΤΥΔΚ και η δεύτερη με μελετοκατασκευή εργολάβου και με επιβλέπουσα αρχή τη Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών. Οι δυο αυτές μελέτες ουδεμία σχέση έχουν όσο αφορά στα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν στην πλακόστρωση και οι μελετητές δεν μπήκαν καν στον κόπο να διασταυρώσουν τις απόψεις τους για ένα έργο κοινό. Πόσο κοινό; Ένα παράδειγμα: Η "Παν. Ηρειώτη" είναι χωρισμένη σε δυο τμήματα, από Ψαραγορά ως "Αιακού" και από "Αιακού" ως "Ι. Κάτσα". Κάθε τμήμα της εκτελείται από άλλον εργολάβο, με άλλες κατευθύνσεις και... άλλα υλικά πλακόστρωσης. Ήδη το πρώτο τμήμα άρχισε να πλακοστρώνεται, κάποια τσιμεντένια κράσπεδα έχουν τοποθετηθεί στην "Ι. Κάτσα" και τα αποτελέσματα είναι ορατά. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς ειδικός για να συνηγορήσει στο ότι τα αποτελέσματα οδηγούν στην καταστροφή του παραδοσιακού ιστού της Πόλης μας.

Και αυτό γιατί δεν πρόκειται για μεμονωμένο αρχιτεκτονικό έρ-

γο αλλά για παρέμβαση στο οικιστικό σύνολο της Πόλης και ιδιαίτερα, στον πλέον πυκνοδομημένο ιστό της, με χαρακτηριστικά που αντικατοπτρίζουν τις υλοποιημένες τάσεις μιας άλλης εποχής, της εποχής της γένεσής του.

Το πέτρωμα που χρησιμοποιείται και ο τρόπος χρήσης του για τις πλακοστρώσεις αυτές ουδεμία σχέση έχουν με το νεοκλασσικό χαρακτήρα των κτιρίων, που περιβάλλουν τα πλακόστρωτα (πόσο μάλλον τα τσιμεντένια κράσπεδα), ουδεμία σύνδεση με το δομημένο περιβάλλον, ουδεμία σχέση με τα λιθόκτιστα από πωρόλιθο νεοκλασσικά και παραδοσιακά κτίσματα, καμιά σχέση με την ιστορικότητα του χώρου, καμιά αναδρομή σ' αυτήν. Πρόκειται για ένα "άκαμπτο" μολυβένιο υλικό που πενθεί το χώρο, σ' ένα φαινό νησί όπως είναι η Αίγινα.

Σ' όλα αυτά η απουσία της Δημοτικής αρχής είναι ανείπωτη και απαράδεκτη, λες και πρόκειται για έργο σε άλλη πόλη.

Επειδή το αποτέλεσμα του έργου αυτού προσβάλλει την αισθητική μας αντίληψη, μας υποβιβάζει και μας καθοδηγεί αρνητικά, θα ήταν τουλάχιστον ασυνέπεια η αποδοχή αυτού του αισθητικού αποτελέσματος, που προκύπτει από τις πλακοστρώσεις, τη στιγμή, μάλιστα, που έχει διαμορφωθεί ως κοινή αντίληψη στους κατοίκους αυτής της Πόλης η ανάγκη για την προστασία της. Είναι χαρακτηριστικό ότι, όταν τους δίνεται η δυνατότητα, μεταλάσσουν ή Ανανεώνουν τις χρήσεις των κτιρίων τους σύμφωνα με τη σημερινή κοινωνικοοικονομική συγκυρία, σεβόμενοι τα κτίρια που κληρονόμησαν, πολλά δε με περισσή ευαισθησία.

Ας μην μονεύσω εδώ ότι και ο καθηγητής Πικιώνης, αρχιτέκτονας που επιμελήθηκε των πλακόστρωτων γύρω απ' την Ακρόπολη, έφερνε τους φοιτητές του στην Αίγινα και στο Σπίτι του Ροδάκη, στο Μεσαγρό, για να εκπαιδευτούν.

Ως πρόταση, καταθέτω ότι κατά κύριο λόγο, πρέπει για τα πλακόστρωτα να χρησιμοποιηθεί ο τοπικός πωρόλιθος (πουρί), με τη μορφή κυβόλιθων ή πλακών και με διαφορετικές γεωμετρίες, σε συνδυασμό με άλλα ανοιχτόχρωμα φυσικά υλικά, όπως μάρμαρο χοντρολαξευμένο και ακανόνιστο ή παλιάς κοπής και σχιστόπλακες γκριζοπράσινες με μικρές ανωμαλίες στις επιφάνειές τους, υλικά που κατά κόρον είχαν χρησιμοποιηθεί (τα ανακαλύπτουμε σκάβοντας σε παλιά πεζοδρόμια) και που ταιριάζουν με τη φωτεινότητα του τόπου μας. Επίσης, να προβλεφθεί λούκι απορροής των νερών της βροχής στους κάθετους προς την παραλία δρόμους, που θα μπορούσε να διαμορφωθεί με στενόμακρες μεγάλες πέτρες. Να μελετηθούν ιδιαίτερα και να τονισθούν οι διασταυρώσεις και μάλιστα αυτές με οδούς κυκλοφορίας οχημάτων, να αντιμετωπισθούν οι διαπλάτυνσεις των δρόμων και όλα αυτά με εναλλασσόμενο τρόπο χρήσης των υλικών (μοτίβο). Τέλος, οι δρόμοι που πρόκειται να ασφαλτοστρωθούν, να λιθοστρωθούν με κυβόλιθους (και όχι πλάκες) πιθανά απ' την ίδια πέτρα που χρησιμοποιήθηκε ήδη στον πεζόδρομο της "Παν. Ηρειώτη".

Αυτά για να μην εισπράξουμε τα αποτελέσματα της ανικανότητάς, τα οποία γίνονται όλο και πιο έντονα στις μέρες μας και στο οποία αξίζει να σημειωθεί ότι οι επιβλέποντες το έργο από ΤΥΔΚ και ΔΤΥ, δεν θα ήθελαν να είναι συμμετοχοί, όπως με πληροφορούν. Ευχαριστώ για τη φιλοξενία.

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ

Για πολλοστή φορά επανέρχονται τα ΑΙΓ. ΝΕΑ στο θέμα του έργου των φυλακών. Εκεί που υπήρχε σπουδή για να αρχίσουν τα έργα το συντομότερο, ώστε να προλάβουμε τις χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκεί που έλεγαν ότι από το Σεπτέμβριο του 1997 θα αρχίσει η μετεγκατάσταση του Κέντρου Αγρίων Ζώων και Πτηνών και το Νοέμβριο θα γινόταν η δημοπρασία, τίποτε απ' αυτά δεν έχει ξεκινήσει ακόμα.

Σύμφωνα με πληροφορίες των ΑΙΓ. ΝΕΩΝ από το Υπουργείο Πολιτισμού, η τελική μελέτη έχει εγκριθεί και αναμένεται υπουργική απόφαση για τη δημοπράτηση του έργου. Αν υπολογίσουμε το χρόνο για την έκδοσης της απόφασης, τη δημοσίευση, τη διενέργεια, την έγκριση του μειοδότη και την εγκατάσταση του εργολάβου, μπορούμε να υποθέσουμε βάσιμα ότι θα χυθεί και ο φετινός χρόνος.

Αυτά συμβαίνουν όταν το ίδιο το Υπουργείο Πολιτισμού διατείνεται ότι υπάρχει δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη χρηματοδότηση και την αποπεράτωση της πρώτης φάσης του έργου. Αν όλα αυτά είναι έτσι, εμείς τί κάνουμε; Αγνοία δηλώνει η δημοτική αρχή, σε όσους με αγωνία ρωτούν γιατί υπάρχει αυτή η καθυστέρηση.

Τα ΑΙΓ. ΝΕΑ επισημαίνουν για άλλη μία φορά ότι η υπόθεση αρχίζει να θυμίζει το έργο της αποχέτευσης. Πέρα όμως απ' αυτά, υπάρχει και το άλλο θέμα της μετεγκατάστασης του Κέντρου. Απ' ό,τι φαίνεται το θέμα έχει κολλήσει, μετά την απόρριψη από το Υπουργείο της παραχώρησης έκτασης στο Μετόχι από το δήμο, αφού η έκταση είχε παραχωρηθεί για νεκροταφείο (που δεν θα γίνει).

Η ανεξήγητη αυτή καθυστέρηση έχει δώσει λαμψη σε φημολογίες ότι το έργο έχει ήδη χαθεί. Ασχέτο με το τί εξυπηρετούν οι φήμες αυτές, η επίσημη πληροφόρηση από το Υπουργείο Πολιτισμού είναι αυτή που αναφέρθηκε. Υπάρχουν όμως άσχημα νέα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία αποφάσισε πρόσφατα να επιβάλει διακοπή των χρηματοδοτήσεων στα μέλη που δεν απορροφούν τα ποσά που δικαιούνται σε εύλογο χρόνο, θα καταργήσει σύντομα τη μεταφορά κεφαλαίων από το ένα έτος στο άλλο, αυστηροποιούνται οι έλεγχοι για παραβιάσεις των κοινοτικών κανονισμών κλπ. αυστηρές αποφάσεις.

Οι αποφάσεις αυτές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής φαίνεται να αφορούν μόνο την Ελλάδα, αφού οι άλλες χώρες του Ταμείου Συνοχής απορροφούν τα κονδύλια πριν ο χρόνος τελειώσει. Είναι επίσης πολύ καλά γνωστό ότι η Ελλάδα χάνει πάνω από τα μισά κονδύλια που της ανήκουν, γιατί αδυνατεί να τα απορροφήσει στα χρονικά πλαίσια που η ίδια έχει θέσει!

Το ερώτημα παραμένει: αφού όλα αυτά συμβαίνουν, εμείς τί κάνουμε; Λέμε ότι δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε γιατί είναι δουλειά του κράτους ή διαδίδουμε ότι το έργο δεν προχωράει λόγω του Κέντρου που δεν φεύγει ή και τα δύο; Αν γνωρίζαμε τουλάχιστον κάποιες ενέργειες της τοπικής αυτοδιοίκησης και των φορέων του τόπου, θα μπορούσαμε να πούμε ότι κάναμε ό,τι μπορούσαμε...

Ν
Σ
Ε
Λ
Τ